

"TĖVYNĖ"

Išleidžiama Susivienijimo
Lietuvių Amerikoje kas
penktadienis.

V. K. Račauskas
Redaktorius (Editor).

Prenumerata metams:

Suvienyose Valstijose \$1.00
Kitose viešpatystėse \$2.00

Kreipiantis su visokiais rei-
kalais adresuokite.

"TĖVYNĖ"

307 W. 30-th Str.
NEW YORK, N. Y.

"TĖVYNĖ"

Published every Friday by
Lithuanian Alliance of
America

At 307 W. 30-th Str.
New York, N. Y.

A. B. Strimaitis Sec'y
& Business Manager.

Yearly subscription rates:

In the United States \$1.00
To Foreign Countries \$2.00

All communications should
be addressed:

"TĖVYNĖ"

307 W. 30-th Str.
NEW YORK, N. Y.

Tel. Chelsea 5152.

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

No. 21

New York, 23 d. Gegužės (May) 1913.

Entered as Second Class matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1875.

Vol. VI

SLA. Užregistruotas. Maryland'o valstijoje.

Pasidaliname su SLA. nariais
miela žinia, kad Susivienijimas
Lietuvių Amerikoje likos užregis-
truotas Maryland'o valstijoje.
Šiomis dienomis gavome, per S.
L. A. atstovą Wilkes Barre, Pa.,
p. J. S. Lopatto, žemiaus talpina-
mą pranešimą-pavelyjimą vesti,
taip sakant, biznį minėtoje valsti-
joje.

„State of Maryland.
„Insurance Department.
„Baltimore, Md., March 1st,
1913.

„I, William Mason Shehan, Sta-
te Insurance Commissioner of
Maryland, do hereby certify, that
the Lithuanian Alliance of Ameri-
ca of Wilkes-Barre, Pa., has com-
plied with all the requirements of
law to be observed by such cor-
poration, and that it is authori-
zed to transact within this State
the business of Fraternal Benefi-
ciary Insurance until January 1,
1914.

„In witness whereof, I have he-
reunto subscribed my name, and
caused my Official Seal to be af-
fixed, at my office in the City of
Baltimore, on the day and year
first above written.”

(Antspauda.)

Pasirašė:

Wm. Mason Shehan
State Insurance Commissioner.

«00»

Gausi dovaną.

Ponas Tamas Astramskas, vie-
nas seniausių ir darbščiausių
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
sąnarių, 28 dieną gegužės mėne-
sio apvaikščios savo 60-metų am-
žiaus sukaktuves. Kad tinkamai
tą dieną paminėjus, p. T. Astram-
skas padovanoja visuomenės rei-
kalams 100 egz. „Apšvietos“ ir
100 egz. kniugelės „Mainieris ir
Leberys“ su ta išlyga, kad pinigai,
kurie įplauks už tas kniugelės,
bus padalinoti pusiau: pusė
SLA. Prieglaudos Namui ir pusė
Jovaro Ukui. Be tų dovanų p.
Astramskas padovanojo (tik da
neprisiuntė mums) vyksupo (ko-
kio? Red.) tabakierką ir peiluką;
pelnas iš tų dalykų ir gi turi bu-
ti paskirtas augščiaus paminėto-
ms įstaigoms.

Tariame p. T. Astramskui ačiū
už jo dovanas ir širdingai jam
linkime da ilgokai tarp mūsų pa-
gyventi ir pasidarbuoti!

„Apšvieta“ — tai kompletas
nebeįsėinančio dabar mėnesinio
laikraščio, kurį leido Lietuvių
Mokslo Draugystė Amerikoje”
1892 ir 1893 metuose. Visas
kompletas susideda iš 13 numerių
ir turi 780 puslapių. Šitame laik-
raštyje kuovaždžiausiai apšvie-

čiama lietuvių gyvenimas Lietu-
voje ir Amerikoje 20 metų tam at-
gal, kuomet Lietuvoje dar neturė-
jome spaudos, o ir Amerikos lie-
tuvų spauda buvo, taip sakant,
ant pradinių plėtojimosi laipsnių.
Šitame „Apšvietos“ komplete ran-
dame raštus tokių mūsų žinomų
rašytojų, kaip dr. Jonas Šliupas,
Guzutis (Fromas), Lingis ir kiti.
Šiandieną „Apšvietą“ (pilnais
kompletais) jau labai retai kur
tėra gaunama, o už kelerių metų
gal ir visiškai neberasime mūsų
kniugų krautuvėse. Jos kainu
tuo tarpu \$1.00, taigi kiekvienam
prieinama. Patariama reikalauti
„Apšvietos“, kol ir tie paskuti-
niai kompletai neišsibaigė. „Tė-
vynės“ administracija, kiek gir-
dėjome, apsiima duoti apdaryti
tam tikrą „Apšvietos“ kompletą
skaitlių, kad norintieji galėtų gau-
ti gražią ir labai brangintą
kniugą su apdarais. Apdarytas
„Apšvietos“ kompletas — lėšuos
\$1.75.

„Mainieris ir Leberys“, keturi
nedėdieniniai pasikalbėjimai mai-
nieri su leberiu. Su paveikslė-
liais. Parašė T. Astramskas 1898.
Shenandoah, Pa., 60 puslapių, čie-
nia 15 c.” Šitoje kniugelėje auto-
rius aprašo anglekasių gyvenimą
ir vargus, ir be to kniugelėje ran-
dama labai daug naudingų daly-
kų.

Jei ši gerb. p. T. Astramsko au-
ka greitai ir pasekmingai pasi-
duos, tai Prieglaudos Namai ir
Jovaro Ukis gaus po \$57.50. Taigi
gerbiamieji „Tėvynės“ skaityto-
jai, pagelbėkite praplatinti minė-
tas kningas ir padauginkite anuos
visuomenės reikalams skiriamus
fondus!

«00»

Gyvasai reikalas.

Lietuviai! Jūs paklauskite,
truputėlį pamastykite,
ar teisybė jums čia sakom,
ar į reikalą atsakom.

Duokit progą jums sakyti.
Tiktai meldžiu nemanyti,
kad aš noriu jums bausti.

Meldžiu tik savęs paklausti?
Kas amžius manot gyventi?
Kas nemanote pasenti?
Kas nemanot niekad sirgti?
Kam nereiks niekad numirti?
Kam pašalpa nenaudinga,
— Draugija nereikalinga?

Tam, kurs perteklių gyvena
ir kas vargo neišmano.
Tuli sako: „kad galėčiau,
tai šiandieną prisidėčiau
prie draugijos, ir išvieno
su kitais dirbčiau kasdieną”.

Bet jei tu tiktai norėsi,
tai visuomet ištesėsi
į S. L. A. užmokėti,
gerą vardą sau turėti.

Jeigu tu nevedęs vyras,
ne tuščias garbės pagyras,

pasistengki įkalbėti
savo draugams prigulėti.
Jeigu nori vest merginą,
ir sutvert savo šeimyną, —
prie SLA. prigulėki
nuo to neišsikalbėki.

Tau ir šeimynai naudinga
pašalpa ir reikalinga.
Susigugus ar mirus kuomet, —
štai ir pagalba jau tuomet.

Taigi jei esi žėnotas
darbininkas nebagotas, —
tai turi jau nebesnausti
reikia tuojuais apsidrausti.

Ir vaikus nuo vieny metų,
bile tik gerą sveikatoj,
į SLA. įrašyk,
jei kas draustų — neklusyk!

Moteris juk vyrams lygios, —
mokestis taip pat yr' pigios, —
į S. L. A. gal įstoti,
nereik ilgai nē dumoti.

Jei per mierą nusidirbus,
o neduok sviete susirgus,
gauna ligoje pagalbą,
nežiurint, kas ką sau kalba.

Jeigu mergina vaikina
už globėją imt ketina, —
jis tur tą garbę turėti.
į S. L. A. prigulėti.

Merginai jaunai pridera
gauti sau vaikina gerą:
jei į S. L. A. priguli —
tai vaikinau kitaip žiuri!

Kas nežino kaip įstoti,
nereik tam ilgai dumoti,
nereikia laukti rytojaus —
klauskis kuopos sekretoriaus.

Jeigu kuopos nesiranda,
tuoj per laišką duoki gandą
tiesiai Centro sekretoriui —
gausi rodą po rytojui.

Kokią S. L. A. tur vertę,
kaip kuopelė reik sutverti,
kaip reik narius įrašyti,
kaip reik visas sutvarkyti.

Antrašą daugumas žino,
„Tėvynė“ tankiai garsina.
Čion žemiau rašalu juodu
visu žinia jį paduodu:

A. B. Strimaitis.

307 W. 30-th St. New York, N. Y.

«00»

Žinynas.

Krutomieji paveikslai Europoje.

Anglijoje dabar esama suvirš
4,500 teatrėlių, kur rodoma kruto-
mieji paveikslai: tuose teatrėliuose
sėdynių yra apie 2 milijonų, į
ši „biznį“ įdėta \$63, 264,500 ka-
pitalo. Aproxuojama, kad kas se-
vait tas pasilinksminimo vietas
aplango 28 milijonai žmonių. Iš-
dalies tampa jie populiariais ir
Vokietijoje, ir įvedama čia gan
plati krutomųjų paveikslų cenzu-
ra. Pavyzdžiai. Breslau'e cenzo-
rų pareigas atlieka policija; pir-
ma, negu filmos bus rodomas pub-
likai, policija jas pereznuoja.
Abelnai, kas sevaitė peregzami-
nuojama 200 filmų, „cenzuravi-
mui“ pašvenčiama 4 dienos sevai-
tėje.

Bendri stiklai. 22-ose valstijo-
se jau uždrausta vartoti gėrimui

(viešose vietose) bendri stiklai:
turi būti pritaistyti tam tikri po-
pieriniai indeliai — terbelės, puo-
dukų arba konvertų pavydale,
kad kiekvienas žmogus, noris at-
sigerti, galėtų sunaudojęs indą
numesti jį šalin.

Chicago sveikatos skyrius
(Board of Health) neseniai darė
bandymus su Guineos kiauliukė-
mis ir štai, kas susekta. Tyrinė-
jimui paimta puodeliai, vartojami
viešose mokyklose; nuimta nuo jų
pašalių susirinkusios ten bjaury-
bės — nešvarumai ir duota kiau-
liukėms. Laikė 72 valandų 5
kiauliukės gavo votis, 5 pastipo,
užsikrėtusios vidurių ligomis, 1—
apsirgo difterija ir pastipo. Tai-
gi ir vaikai mokyklose tokiu bu-
du užsikrečia vieni nuo kitų įvai-
riomis ligomis. Uždrausta varto-
ti viešose vietose bendri indai van-
deniui gerti šitose valstijose: Ca-
lifornia, Colorado, Connecticut,
Idaho, Illinois, Iowa, Kansas,
Louisiana, Maryland, Massachu-
setts, Michigan, Mississippi, New
Hampshire, New Jersey, Oklaho-
ma, Oregon, So Dakota, Texas,
Utah, Vermont, Washington ir
Wisconsin.

Tyrinėjama temperatūra erdvė-
je. Profesorius Gamba, Pavia'os
observatorijos direktorius, Italijo-
je, išsiuntė augštybėn mažą balio-
ną su tam tikru aparatu išmie-
ruoti temperatūrą. Balionėlis iš-
kilo 23 mylias ir toje augštumoje
temperatūra esanti 67 laipsniai že-
miau zero, pagal Fahrenheitio. Že-
miausi temperatūra, 70 laipsnių
žemiau zero, rasta 11 mylių augš-
tumoje. Balionėlis didžiausio
augštumon iškilo laike 1 val. ir
18 minučių, nusileido laike 46
minučių.

Panamos kanalas. Iki 1 d. va-
sario, 1913, Suvienyotos Valstijos
išleido Panamos Kanalui tiesti
\$167,538,493.65. Iš tos sumos \$8-
282,419.20 išleista Gatun Dampai.
Už tuos pinigų iškasta sausos
žemės 118.100.749 kubiškų jardų
ir šlapios žemės — 72.791.530
kub. jardų.

Keliaujas kningynas. Marylan-
d'o valstijoje, Washingtono pa-
viete yra keliaujas kningynas-
automobilis, kuriuo išvežiojama
literatūra į tas vietas, kur žmo-
nės yra sunku pasiekti kningy-
nus. Keletas metų atgal tula
Miss Mary L. Titecomb, iš Hagers-
town'o, vežiojo kningas arkliais,
bet ilgainiui toks kningynas pa-
sirodė per mažas ir neparankus.
Dabar arkliai vietą užėmė gazo-
linas. Antroje 1912 metų pusėje
išdalinta 2.800 tomų; visos knin-
gos buvo privežtos skaitytojams
iki pat durų.

Vandenvedys ir karė. Dabar
New York tiesiama vandenvedis
(aqueduct), ir prie to darbo dir-
ba beveik vieni tik ateiviai. Nuo
pradžios tų darbų iki šiandien iš
kiekvieno 100 darbininkų žuvo 10.
Laikė 1911 ir 1912 metų užmušta

134 ir sužeista daugiau, negu 6-
000 darbininkų. New Yorko dar-
bų komisinerius (Commissioner
of Labor) praparodo, kad nelai-
mingi atsitikimai, tiesiant New
Yorko vandenvedį, yra taip skait-
lingi, kad čia sužeistų skaitlius
yra tris sykius didesnis, negu bu-
vo sužeista Amerikos kareivių
laikė pastarosios Amerikos karės
su Ispanija.

Ištikrųjų, New Yorko naująjį
vandenvedį nelaimingieji ateiviai
išklos savo kunais ir pašventins
savo kraują.

«00»

REIKALUOSE

IŠ KUOPŲ NUTARIMŲ.

Sulig Centro.

60-ta SLA. kp. Grand Rapids,
Mich. savo susirinkime svarstė
apie bėgančius SLA. reikalus.
Perskaičius „Apysenio“ straips-
nį iš No. 15 „Tėvynės“, pasirodė,
kad tas tik paaiškina ir dapildo
šiuos kuopos įnešimą, kuris se-
niaus buvo duotas kitoms kuo-
poms apsvastyti. 60-ta kuopa
vienbalsiai pritarė visiems klau-
simams, kuriuos „Apysenis“ yra
padaręs, nes tie klausimai yra
svarbūs dēlei gyvo veikimo šios
organizacijos. Be sukoncentra-
vimo Pild. Tarybos ir be įvedi-
mo geresnės tvarkos SLA. nega-
lės nuosekliai veikti, augti ir bu-
joti. Prisidėjus pašalpos skyriui,
Pildomoji Taryba bus priversta
atlikti kuopų reikalus greitai be
jokių atsisakymų. Kitaip, be pa-
našių permainų, SLA. augimas
gali visai pulti. Todėl meldžiam
ir kitų kuopų aktyviai perskaityti
„Apysenio“ straipsnį, ar neverta
mums ištikrųjų pertaisyti ir įvyk-
dinti Centro valdymą pagal „A-
pysenio“ nurodymų?

60-tos kp. raštininkas —
Leonas Braškis.

121 kuopa, Clinton, Ind., 11 d.
gegužės, 1913, savo susirinkime
svarstė p. A. B. Strimaitio įneši-
mą sulig kuopų išdininkų kauci-
jos (žiūr. „Tėvynės“ N14). Vien-
balsiai pripažino A. B. Stri-
maitio įnešimą praktišku ir su-
tinkame mokėti už mūsų kuopos
išdininko kauciją \$3.00 kas metai.

J. Yasulevičė,

Clinton, Ind.

84-ta kuopa, Farmington, Ill.,
susirinkime, laikytame 4-tą dieną
gegužės 1913 metų, apsvačius
mūsų organizacijos reikalus, pri-
tarė p. SLA. nario Apysenio su-
namymui, tilpusiam 15-me „Tėvy-
nės“ numeryje. Apsvarečius visą
tą planą, mes manome, kad Susi-
vienijimas ištikrųjų daug laimėtų
įvedus tokią permainą.

84-tos kuopos sekretorius
A. Dovidaitis.
Box 567, Farmington, Ill.

Pastaba: Šitam p. Apysenio su-
namymui jau pritarė 2, 11, 26, 60
ir 194 SLA. kuopos. Kaip pritar-
s dar 4 kuopos, tai klausimas bus
paduotas Pildomajai Tarybai ap-
svastyti, o paskui visuotinajam
kuopų balsavimui.

IŠ SLA. KUOPŲ GYVENIMO.

121 kuopa, Clinton, Ind., 11 d.
gegužės išrinko naują valdybą:
pirmininkas — N. Mockus, jo pa-
gelbininkas — J. Alelinas, pro-
tokolų sekretorius — J. Jasulevi-
čė, fin. sekr — M. Sipavičė, iš-
dininkas — J. Danisas, išdo glob.
— A. Pavilionis, maršalka — J.
Rauluševičė, organizatorius — J.
Stanisikas.

Linkime kuogeriausios kloties
naujos valdybos darbuose!

54 SLA. kuopa McAdoo, Pa.,
rengia didelį balių, kurs įvyks 29
dieną gegužės 1913 m. p. Juozo
Matonio svetainėje, West Blaine
street. Prasidės 7 val. vakare.
Kviečiamos yra kuopos iš apelin-
kės.

P. Kemerzunas.

Nauja kuopa.

Gegužės 13 d. gavome šitoki
laišką: „Šiuomi pranešu, kad
sutvėriau naują SLA. kuopą Tus-
corora, Pa., iš vienuolikos narių.
Laikiau čia prakalbas, aiškinda-
mas apie SLA., ir žmonės mane
kuogeriausia suprato. Prisirašė
šitie nauji nariai: A. Kilčauskas,
S. Bagdžiūnas, P. Skiačius, S.
Skučas, B. Barturis, V. Ralkevi-
čius, A. Satauskas, J. Žilinskas,
A. Barauskas, S. Kumetis.

„Manau, kad ta kuopa gerai
gyvuos, nes visi nariai — tai su-
augę ir rimti vyrai. Neseniai pas
mus, Tamaqua, Pa., buvo SLA.
kuopos prakalbos. Kalbėjo S. E.
Vitaitis ir St. Gegužis. Prakai-
bos labai puikiai nusisekė ir pa-
sekmės yra tos, kad daug žmonių
klausinėja, kada laikysime susi-
rinkimą — daugelis jų žada pri-
sirašyti.

„Noriu surengti prakalbas Co-
aldale, Pa., ir ten sutverti SLA.
kuopą.

„Su pagarba St. Miliauskas”
Broliai organizatoriai! Eikite
tokiu pat keliu, trauksitės, o patys
paskui džiaugsitės savo truso pa-
sekmėmis.

230-ta SLA. kuopa, Wanamie,
Pa., išsirikto naują valdybą iš šių
ypatų: pirmininkas — J. Račiū-
nas, protok. sekretorius — V. Ka-
marauskas, fin. sekretorius — J.
Bindokas, išdininkas — S. Lie-
tuvninkas.

Delko 230-toji kuopa neišsirin-
ko Organizatoriaus?
Ladd, Ill., susidarė nauja Susi-
vienijimo kuopa iš 12 narių. Orga-
nizatorius — p. J. Kaulinas.

Miestelyje Connerton, Pa., su-
sitvėrė nauja kuopa iš 13 narių.
Organizatorius — p. Konst. Kue-
vičius.

TAMOŠIUS ASTRAMSKAS.

Tamošius Astramskas, gimęs 28 d. Gegužės, 1853 m., iš tėvų Tamošiaus Astramsko ir Rožės Radziavičiūtės, ukininkų, kaime Narto Naujoje, Kvietiško gminio, Mariampolės pavieto ir parapijos, Suvalkų gub.

Mokinosi pirmiausiai kaime. Skaityt išmokino tėvas, toliau Smalėnų reformatų zokono ekslerikas Helman, galop mokinosi Mariampolėje nuo 1864 m. iki 1867 m. Jaunas budamas, 3 metus vaitavo Kvietiško gmine, vaitavimas pakliudė ant turto ir da buvo baustas valdžios „koza“, buk už sumindžiojimą cėsoriaus paveiklo. Pajutęs toliau, kad valdžia uždekretavus jį Peterburge už bent prasižengimą, nors menką, išsiųsianti „v otalionyja guberniji“, 1886 m. per Žolinę pasitraukė iš Lietuvos ir į Ameriką atvyko 5 d. rugsėjo.

Lietuvyje turėjo gerą pažintį su Aušrininkais. Atvykęs Amerikon, dirbo mainose 12 metų, Shenandoah'ryj gyvendamas, suorganizavo tautišką Algirdo draugystę 1889 m., ir L. Mokslo Draugijos kuopą 1891 m., kurioje buvo prezidentu ir vėliau sekretoriumi. Taip pat buvo sekretoriumi šv. Petro ir Povilo draugystėje. Shenandoah'ryje jis pirmiausiai su kitais trimis vyrais organizavo švento Jurgio parapiją. Suraukiojęs žinias parašė istorijėlę apie pradžią lietuvių apsigyvenimo Shenandoah'ryj ir aplinkėję, kaip lenkai paveržė nuo lietuvių šv. Kazimiero bažnyčią, kokias lietuviai turėjo bylas su kuningu Lenarkevičiumi už bažnyčią ir t. t. Tas visas rankius tilpo mėnesinėje „Tėvyneje“. Rašinėjo ir kitus straipsnius į „Tėvyne“, „Vie-nybę L.“ ir „Saulę“ Shenandoah'ryj gyvendamas išleidinėjo per 2 metus laikraštį „Garsą“.

Subankrutijus „Garsui“, apsigyveno Minersville 1895 m. kovo m. Ten prisirašė prie Susivienijimo L. A. ir pastojęs 52 kuop sekretorium, jau dirbo Susivienijimui. Minersville'je jam gyvenant, likos išrinktas Susiv. L. A. Centr. sekretorium ir toje vietoje išbuvo 6 metus. Minersville'je suorganizavo dr. „Želmuo“. Philadelphiajioje gyvena jau 13-as metas ir turi savo spaustuvi.

Gyvendamas Philadelphiajioje p. Astramskas surankiojo per 4 metus Susivienijimo L. A. istorijai medžiagą; sekretoriauja 10 kuopoj SLA. jau dešimtas metas ir darbuojasi Laisvės Klube.

T. Astramskui pakursčius, 10-toje SLA. kuopoj Ch. Unikis pakėlė klausimą apie įkurimą Kolonijos su Prieglaudos Namu, ir pats Ch. Unikis padarė pradžią: dovanojo mašiną laimėjimui ir įplaukimą skyrė Priegl. Namui.

p. Astramskas, sulaukęs lygiai 60 metų amžiaus, suteikia Prieglaudos Namu ir Kolonijos naudai 100 kompletų „Apšvietos“ ir vyskupo tabakerkų su „Aušra“.

Tautiškuose darbuose nuo Aušrininkų laiko p. Astramskas rankas sudėjęs nelaukė.

Linkime jam dar ilgai pagyventi ir padirbėti mūsų tarpe.

bininkų apsiereikė didelis gyvumas ir pasiryžimas ginti savo vadovą ir prirodyti, jog jis nekurstė darbininkus į maištą, bet liepė jiems ginti savus reikalus ir vartojamais šiaudien budais kovoti už savo duoną. Nuolatos rengiamas susirinkimai, kuriuose kalbama tokie žymūs I. W. W. darbininkai, kaip Haywood, Quinlan, Tresea, Elzbieta Gurley Flynn ir kt. 18 d. gegužės streikierių susirinkime kalbėjo ir Upton Sinceler, „Raisto“ (The Jungle) autorius. Indomi buvo Elzbieta Flynn kalba; dienraščiai paduoda ištraukas. Ji sakė: „Aš tikinu į tą Biblijos vietą, kur yra sakoma „akis už akį“ Gal jie (darbdaviai) to nesupranta, bet jie atgaivina Patersone Ispanijos inkvizicijos laikus, suimdami Tresea ir kitus. Ar mes tikime į Dievą, ar ne, — tai ne Patersono policijos viršininko dalykas. Ir pats Dievas, žiūrėdamas į Patersoną per darbininkų ašaras, mato laisvę, kurią plaką Patersono juodrankiai italai detektivai.

„Yra du dalykai, kuriuos neprivalote užmiršti. Vienas — tai Industrial Workers of the World, o antras — tai jūsų priešai. Jūs privalote boikotuoti savo priešus. Padarykite iš jų Parijus jų pačių visuomenėje. Nesisveikinkite su jais, nes jų rankos yra kruvinos! Modestino kraujas yra ant jų rankų!

„Mes norime daugiau pinigų ir norime, kad jūs teisingai elgtumėtės“.

Žuvo 15 mainierių.

Miestelyje Belle Valley, Ohio, 17 d. gegužės vakare atsitiko baisi eksplozija kasyklose „Imperial Mine“, priklausančiose Ogara Mining Co. Išimta 15 lavonų.

Kreipiasi į Kongresą.

Philadelphiajios žydai kreipiasi į Susv. Valstijų kongresą, prašydami užtarimo už Rumunijos žydus, kurie ten kenčia didelę priešpauą ir persekiojimą. Rumunija, pagal Berlio sutarties, yra pažadėjusi lygias tiesas visiems savo pavaldiniams, tačiau jų savo pažadų nepildė.

Moterų balsavimo tiesos ir girtuoklystė.

Tulos moteris sufragistės praparo, kad pasipriešinimas moterų balsavimo tiesoms eina greta su pardavinėjimu svaiginančių gėrimų. Kaip faktas privedama Michigan'o valstijos rinkimai. 7 d. balandžio 12 minėtose valstijos pavietų balsavo už laisvą svaiginančių gėrimų pardavinėjimą ir prieš moterų balsavimo tiesas.

Negydo dykai.

Dro Friedmanno išrastais nuo džiovos vaistais jau pradėdama plačiai gydyti žmones. New York'e ant W. 103 gatvės įsteigta gydykla, bet dykai niekas nebus gydomas. Mat, apeliokės gyventojai pasipriešinę: jei beturčiai būtų gydomi dykai, tai toje aplinkėje visada, girdi, rinkytųsi džiovininkų būriai.

Ileido juras į kanalą.

Į Panamos kanalą 10 val. ryto 18 d. gegužės ileido Tykajį vandenyną (Pacifc Ocean). Išgriovimui žemės, kuri laikė vandenyną nuo kanalo, sunaudota 32,750 sv. dinamito, užtaisytos 236 skylės. Eksplozija įvyko visose skylėse ant syk ir buvo taip didelė, kad Panamos miestas sudrebėjo tarytum nuo žemės drebėjimo. 12,000 žmonių matė tą atsitikimą.

Brangiau užmokama.

Amerikos turčiai labai mėgsta Europos titulus ir to dėlei leidžia

savo dukteris už Europos grafių ir kunigaikščių, žinoma, brangiai jiems primoka. Taip Anna Gould išteikėjo už grapo de Castellane ir apmokėjo \$11,500,000 jo skolų. Alice Cornelia Thaw išteikėjo iš kunigaikščio Yarmouth ir davė jam \$3,500,000; Gladys Vanderbilt, išteikėjusi už grafo Szechenyi, užrašė jam \$5,000,000. Visus tuos pinigų sukrovė Amerikos darbininkai, o kur jie nuėjo?

Vyrai ir pati užmušė 5 žmones.

Meksike, Aguas Calientes'e John Walker, anglas, kasyklų savininkas, negalėjęs, kaip rašoma dienraščiuose, užmokėti darbininkams algas, ir darbininkai užpuolę jį jo ofise. Jis su pačia gynėsi ir nušovė 5 darbininkus. Walker'iams pabėgti pagelbėjo ispanas kuningas.

Iš Visur.

Iševystė Amerikon.

„Rygos Garsas“ paduoda šitokią žinėlę apie iševystę Amerikon: „Iševystė Amerikon pernai met per Liepojų žymiai pasididino. Iševių skaitlius pakilo ant 22,168. Iš Amerikos per Liepojų atsiųsta Rusijon 1912 metais 15 mil. 63 tukst. rub. per Varšavą 16 mil. 649 tukst. 593 rub., viso labo pernai atsiųsta iš Amerikos Rusijon 32 mil. rublių.

Išveja iš Francijos.

Anglijos sufragistų vadovė Miss Christabel Pankhurst apsigyveno Paryžiuje. Francijos valdžiai susekusi, buk Paryžiuje planuojama pavojingi suokalbais prieš Angliją, todėl Miss Pankhurst įsakytą išsikraustyti iš Francijos rubežių.

Sudegino 67 fermerius.

Shanghai'uj, Chinuose, kareiviai sudegino 67 fermerius už tai, kad jie pasipriešino kareiviams ir nepaveldėjo jiems sunaikinti opiumo pasėlių laukuose.

Galima laukti karės.

Ant Balkanų pusiasalio toli gražu ne viskas dar aprimo. Iš kilo nesusipratimai tarp Graikijos Serbijos ir Bulgarijos. Graikija žada susijungti su Serbija, kad neprileidus Bulgarijos prie Tehtaljos ir Bulair'o.

Peržvalga

Laikraščiai vienijasi. Laukiamame LSS. suvažiavime žada susijungti į tam tikrą draugiją socialistiškos pakraipos laikraščiai. Prielankiai tam užmanymui išsireikšė „Laisvė“, „Pirmyn“, „Keleivis“ ir „Kova“.

Apie cenzūrą.

Tulas vyrai užsiminė „Drauge“, kad Liet. Rum.-Kat. Federacijos kongrese turėsias būti pakeltas klausimas apie katalikiškųjų laikraščių cenzūrą. „Katalikui“ tai nepatinka, vienok jis pilnai pritaria knygų cenzūrai!

Paminėjo.

Laikraščiuose pranešama, kad francų laikraštis „Annuaire de la Presse“ paduoda surašas viso pasaulio tautų didesniųjų laikraščių. Iš mūsų laikraščių paminėta „Vienybė Lietuvninkų“, „Tėvyne“, „Lietuva“, „Katalikas“ ir „Draugas“. Padaryta tai Lietuvių Informacijos Biuro rupestingumu. Įdomu vienok delko nepaminta ir kiti ir

gi nemaži lietuvių laikraščiai Amerikoje.

***

„Tinkamai atsakyta. „Vie-nybėj Lietuvninkų“ N18 dras A. K. Rutkauskas atsako p. Vaidevučiui į jo straipsnelį, tilpusį „Moksleivio“ N2—4 1913 m.

„Laikraštija ir moksleivijos gyvenimas“. p. Vaidevutis stengėsi sukritikuoti sumanymą steigti Jovaru Ukį ir stengėsi prirodyti, jog Jovaras nėra vertas sušelpimo, nesa jo poezija, anot K. Puidos, esanti netikus. Kad pertikrinus, jog tai tiesa, pataria perskaityti p. K. Puidos „Jovaro“ kritiką, tilpusią „Draugijos“ N 39, 1910 m., p. 190. Privesime d-ro A. K. Rutkausko žodžius:

„Kodėl p. Vaidevutis liepia visiems sekti p. K. Puidos nurodymus, kuomet tame pat straipsnyje, ant 24 puslapio, p. Vaidevutis rašo: Taip kaip p-nas K. Puida kritikuoja, tai... tik toks... gaili kritikuoti, kuriam neegzistuoja logikos principai, kuris nesivaduoja faktais“.

Teisingai dras Rutkauskas klausia Vaidevutį, kam šis pataria žiūrėti p. Puidos sulig Jovaro, jei patsai p. Puidos kritikas vadina be logikos ir be faktų.

***

„Davatkos. Ši mūsų, taip sakant, „kasta“, — tai tikra plėga visai Lietuvai. Jau ir kuningai atkreipė savo akį į tą „luomą“ štai ką rašo „L. Ukininkas“ (N 13) apie datatkas:

Vienas kuningas „Vadovo“ N 56 paduoda sumanymą suorganizuoti (suvienyti, sutvarkyti) datatkas taip, kad iš jų bažnyčiai ir „visuomenei“ būtų didesnė nauda. „Visos datatkos yra tretininkės; taigi reikia įsteigti tretininkų ir tretininkų draugiją ir ją vesti... Sutvarkyti reikėtų ir patį datatkų sėdėjimą bažnyčioje... per pusdienį kamšdamasis iš kampo į kamą po bažnyčią nėra skaitomas nuopelnų, bet tiningivimu... Šale rupesčio apie save, pridera pamokyti ir kaip darbuoties artimo naudai. Ir taip, datatkos netekėjusios, turinčios atliekamo laiko, gali žiemą mokyti vaikus katekizmo, skaityti, platinti geras laikraščius ir kningas, prižiūrėti ligojus ir bėdinius maistu, auginti našlaičius ir t. t.... Apskritai, mūsų datatkos reikia paraginti dirbti, užsidirbti sau duoną“ (mūsų pabr.).

Pastarasis patarimas bus labiausiai nusisekęs. Prie mūsų didžiausių, opiausių parapijų žaidų, turbūt, priguli datatkos. Jos sau duonos dažniausia neuždirba, tuo pačiu gyvena svetimu darbu, tai savo šeimynos, tai šiaip kieno, tai parapijos trupiniai-duoklėmis.

Vis-gi mūsų gyvenimo tininginiai-dykdauoniai turi būti šalinami. Maitinami, užlaikomi turi būti tik darbai netinkamieji. „Eina kasdien viena prie Komunijos, nori eiti ir kita, ir šiose lenktynėse prieinama net prie šventvagysčių; viena sėdi bažnyčioje, sėdi ir kita. Sėdinčiai bažnyčioje... nusibosta melsties, juk tai to ir nereikia, todėl laksto akimis po bažnyčią, kur kas ką veikia, kur kas ateina ir išeina ir paskui turi jau visai dieni kalboms medžiagos... Iš silpnumo kai-kurios apalpsta... Tai faktai, kuriuos girdėjau nuo gydytojų ne kokių „pirmievių“, bet katalikų. (žiūrėk šiame „Sveikatos“ numeryje: Atšipė protestai“ R.). Pažiūrėję datatkų būrius prie bažnyčių, pamatysime, kad žymi jų dalis, tai didžiausios tinginės...“

Ir t. t. Ir t. t.

ATSIŠAUKIMAS.

LIETUVIŲ IŠLEISTUVES, LAIKRAŠČIŲ REDAKCIJAS, AUTORIUS IR Į VISUS, KAS IŠLEIDINĖJO IR IŠLEIDINĖJA KNINGAS.

Gerbiamieji Tamistos:

Lietuvių Spaudos Draugijos Amerikoje rupestingumu ir Centralio Amerikos Lietuvių Kningyno Komisijos triusu įsteigta Amerikos Centralis Lietuvių Kningynas prie vieno didžiųjų pasaulio kningynų New York Public Library (Viešasis New Yorko Kningynas).

Minčtojo Kningyno direktorius, dras J. G. Billinger, pranešė Liet. Sp. Dr-jos Sekretoriui, kad Kningyno Taryba sutinka įrengti Lietuvių Knyrių šitokiomis išlygomis:

1. — Dabar Lietuvių Skyrius bus prijungtas prie Slavų Sekcijos (Slovanic Section). Jei ateityje Lietuvių Skyrius bus nuolatos papildomas, tai jis bus atskirtas nuo minčtos Sekcijos.

2. — Visi lietuvių kalba išleisti raštai, kokie bus pridoti Kningynan, bus užlaikomi tvarkoje ir bus aptaisomi.

3. — Visi periodiškai leidiniai bus renkami į kompletus ir aptaisomi.

4. — Kningynas ves atskirą Lietuvių Skyriaus katalogą kortelių sistemoje. Jei Liet. Spaudos Draugija norės turėti savo katalogą, atspausdintą kningos formate, tai Kningyno Valdyba visados pavels pasidaryti nuorašą nuo kortelių, laikomų kningyne.

Taigi matome, kad Lietuvių Centralis Kningynas bus kuogereusiai ir saugiai prižiūrėtas. Ir dabar jame yra keli šimtai lietuviškų kningų ir brošūrų; daugiausia jų — tai „Lietuvos“ (p. Olševskio) leidiniai.

Pranešdami apie tai Gerb. Tamistoms, meldžiame, kad teiktumėtės prisidėti prie įsteigimo ir nuolatinio papildymo Amerikos Lietuvių Centralio Kningyno. Neabejojame, kad Gerb. Tamistos neatsisakysite tai daryti ir teiktis prisilaikyti šitos tvarkos:

1. — Pasiųskite Kningynan visų iki šiol išėjusių Tamistų vardu ir lėšomis veikalų po 1 egzempliorių. Laikraščių išleistuvės teiks pasiųsti Kningynan po vieną pilną savo laikraščio kompletą, jei turi surinktus kompletus.

2. — Siųskite po vieną egzemplių savo leidinių, kurie nuo dabar bus leidžiami Tamstų vardu ir lėšomis. Laikraščių išleistuvės teiks siuntinėti savo laikraščių po 1 egz.

3. — Siunčiant Am. Liet. Central. Kningynan kningas, brošūras, laikraščius, etc reikia šitaip adresuoti: New York Public Library, Lithuanian Section, 5th Ave. and 42nd Str., New York, N. Y.

4. — Neatsisakykite laiškeliu pranešti Liet. Spaudos Draugijai (jos sekretoriaus vardu: V. K. Račkauskas, 307 W. 30th Str., New York, N. Y.), ar remsite Am. Liet. Centralį Kningyną ir ar siųsite jįn savo leidinius.

Pasitikime, jog Geb. Tamstos maloniai atsiųsime ir šį mūsų meldimą ir teiksime duoti atsakymą.

Su pagarba Liet. Spaudos Draugijos vardu, Sekrt. V. K. Račkauskas.

P. S. Meldžiame kitų laikraščių tai paminėti.

LIETUVIAI STAMFORDE, CONN.

Jau apie 12 metų, kaip lietuviai pradėjo apsigyventi Stamforde. Iš pradžių jų buvo tik kelios šeimos, bet dabar, pastaraisiais šešeriais metais, lietuvių skaitlius pasidaugino. Dabar yra jau 24 šeimos; nevedusių vaikų — arti 30 ir merginų 14. Merginos tankiausiai dirba pas pasiturinčius čianykščius gyventojus ir uždirba nuo 20 iki 24 dol. į mėnesį.

Beveik visi lietuviai vyrai yra „palidieriai“ ir „mulderiai“ ir uždirba nemažiau, kaip po \$3.00 į dieną; šiaip darbininkai (ne amatninkai) paprastai gauna \$1.50—1.75 ir iki \$2.00.

Lietuviai beveik visi, galima sakyti, laikosi prie vienos dirbtuvės, kurį vadinasi „Yellowtown lock shop“. Šitoj vienoj dirbtuvėj dirba nuo 8 iki 10 tukstančių darbininkų.

Turime porą lietuviškų karčiama, kur-gi be tų palaimintų vietų apsieisi?! Yra ir pora krautuvninkų; vienas laiko valgomuosius daiktus, o antras — visokius mažmožius.

Rods mūsų miesto lietuvių gyvena kruvoje, bet apsnudę ir apmirę dvasioje. Maža kas lanko mokyklas, nedaugelis skaito laikraščius ir kningas. Kaip visur, taip ir čia (kaip danguj, taip ir ant žemės), daugiausia yra linkę lankyti smukles, kur lošia kortomis ir lengvai praleidžia sunkiai uždirbtą skatiką, o ir brangiausį daigtą — laiką niekais praleidžia. Mat, didelė yra mūsų yda — pui-kavimas. Kiekvienas nori pasirodyti esąs gudrus, galingas ir tvirtas. Tad gana tankiai laike diskusijų pas barą iškilsta nesusipratimai, — na, vienas-kitas grižta namo su juodai nudažyta akia, ar su nukreipta šonan nosia. Ne tankiai taip buna, bet pasitaiko.

Sakysite, bereikalingai tuos dalykus rašau, nes visur taip dedasi. Taigi ir reikia apie tuos dalykus nuolatos rašyti, nuolatos kalti žmonėms, kad jie negerai gyvena, kad reikia kitaip elgties!

Turime šv. Jono Draugystę; prie jos priklauso visi tikintieji; narių — apie 20, kapitalo apie \$150.00. Rods to kapitalo niekas tikrai nežino, nes ir pati draugystė savo pinigų ant pirštų rokuoja: nė vienas jų nemoka rašyti. Šiek tiek apsišvietę žmonės dedasi prie SLA. kuopos.

A. Šuipis.

«O»

Vienas dienraščio numeris.

(Tąsa.)

Sukilimas ant laivo. Suimta keturi žmonės už pardavimą opiumo.

Advokatas mirė nuo paralyžiaus.

Puiki paroda moteriškų aprėdalų.

Nusižudė jaunas studentas-inžinierius. Negalėjo miegoti ir dėl to nusižudęs.

Moteris ligonbutyje, vyrai — be darbo, kukliai per dvi dieni nieko burnoje neturėjo. Tėvas pavogė jiems vieną bonką pieno. Lėjos suareštuotas ir sumuštas. Patrauktas teisman ir bus teisiamas už vagystę!

Kaž-kas nužudė 14-os metų mergelę; keturi vyrai likos suareštuoti.

Mirė beveik iš bado senukas, kningynų beveik nuolatinis sve-tys. Visų manyta jį esant elgė-

IŠ AMERIKOS.

Iš Patersono, N. J.

Laikie pastarojo šilkų audėjų streiko Patersone įvyko labai dideli susirėmimai streikierių su valdžia. I. W. W. organizatoriaus Quinlan teismo pripažintas kaltu, prirodoma, buk jis kurstęs streikierius prie sukilimo. Tarpe dar-

ta. Jam mirus rasta 200 tukstančių turto.

Fabrizio savininkai nori užkenti streikuojantiems darbininkams.

Gelbėjo savo skęstantį šunį ir pats paskendo.

Žuvo kasyklose anglekasy. Jo mylimas šuo per kelias dienas sėdėjo prie kasyklų ir laukė savo poną išeinant. Pastipė belaudamas.

Persiskyrė kapitalistų pora. Pati reikalauja \$15.000 ir metus užlaikymui 4 vaikų:

renda	\$2.000
pragyvenimas, tarnai	7.000
mokslas	2.500
daktarams	1.000
drapanos vaikams	1.000
pasilinksminimai	1.000

Užušta streiklaužis. Daktaras nuuodijo savo pačią. Kiti daktarai pripažino jį esant nesveiku protiška.

Puslapis ketvirtas — apgarsinimai: piningų, piningų, piningų!

Penktas puslapis: apgarsinimai.

Šeštasis puslapis.

Moteris užrašė visus turtus dukterei, o vyrui — nieko. Taip jam ir reikia, nevydau!

Išradėjas stebuklingų vaistų nuo džiovos (bet jie nepagydo džiovos sergančiųjų) gavo du milijonus už savo „išradimą“.

Mokyklos direktorius teisme už išžaginimą mokinių ir tarnaitės.

Kudikis su adata širdyje išgyveno du mėnesius. Mirė.

Automobilių susidaužyme sužeista moteris.

Puikiai pasirėdęs vyras pavogė iš moters, bevažiuojant požeminiu traukiniu, \$1.35. Pustrečių metų kalėjimo.

Užsimušė darbininkas.

Miestelio įrėdiniui liepta vaikyti nuo gatvių vaikus iš viščiukų;

šiuos pastaruosius liepta užmušinėti ir valgyti. Atsisakė nuo vietos: mat, nebepajėgęs visų viščiukų suvalgyti.

Sunus rasta negyvas. Motina patraukta atsakomybėn. Kaltinama, buk ji nužudžiusi savo vaiką. Išgama!

Septintas puslapis — apgarsinimai.

Aštuntas puslapis — kvaili paveiksai ir apačioje parašyta, buk jie reiškia humorą!

Straipsnis apie „tobulinimą“ kalėjimų. O, delko tie žmonės, tie didvyriai, nekalba apie tobulinimą žmonių!

Kelios trumputės aktorių biografijos.

Apie orą.

Iš „augštesnės klasios“ gyvenimo žinios.

Teatro apgarsinimai.

Devintas puslapis: Moterų skyrius.

Atsakymai į klausimus sulig dailumo ir sveikatos.

Straipsnis apie tai, kokiam amžiuje tinkamiausia ištekti.

Patarimai: ką virti, ką dėvėti, kokios skrybėlės madoj ir tt., ir tt.

Dešimtas ir vienuoliktas puslapis — straipsniai ir žinios iš sporto ir atletų gyvenimo.

Dvyliktas puslapis: Žemės drebėjimas.

Suimta klastorius.

Prigėrė upėje žmogus.

Šeši žmonės numirė nuo gazo.

Vėjas užpuolė lempą.

Anglijos lordas koliojasi parlamente, nei tas Puriškevičius dūmoje.

Triliktas puslapis — iki dvidešimtam: apgarsinimai: pinigų, pinigų, pinigų. Kur ne kur dabo, darbo, darbo.

Skaitytajau, peržiūrėjova vietą dienraščio numerį. Kaip jis

tau tinka? Ar daug iš tokio dienraščio gali būti pelno, dvasiško, žinoma, dvasiško pelno?

Jei teisybė yra, kad dienraštyje atspindi gadynės kultūra ir civilizacija, tai, ištikrųjų, žmonėms gyvena baisioje medžioklėje ant piningų, žmonės žudosi, mušasi, daro sau galą...

Baisi civilizacija.

K. Vairas.

KAIP SUSITAUPO PININGAI.

Laikraštyje „Investmens“ tilpo P. W. Brook'o pagaminta lentelė, iš kurios matosi, kaip lengvai žmogus (žinoma, vidutiniškai uždirbdamas) gali susitaupyti savo senatvei gražių pinigų sumą. Čia einasi apie senatvės pensiją. Suvienuose Valstijose niekas žmonių senatvei nesirūpina. „Kol sveikas ir jaunas esi — dirbk nei tas jautis, pasensi — eisi lauk!“

Tai šios šalies ir jos institucijų principas. Tada čia kiekvienas privalo savimi rūpintis.

Brooks apskaitliuoja, kad žmogus, atidėdamas kas mėnuo po \$25.00 ir tuojas, kaip tik gauna, pridėdamas prie jų nuošimčius, per 25 metus gali susitaupyti \$14,298.94; ta pinigų suma atneš \$710.00 vienu tik procentu per mesu; iš \$710.00 metams galima pragyventi. Svarbi pasarga yra tame, kad už taupomus tokiu būdu pinigų reikia pirkti „bonds“, kurie neša 5%.

Kaip greitai tie pinigai auga, matome iš žemiaus paduotos lentelės:

1.	\$300	300.00
2.	300	615.00
3.	300	945.60
4.	300	1,292.44
5.	400	1,656.15

6.	400	2,138.45
7.	400	2,440.00
8.	400	2,861.62
9.	500	3,304.11
10.	400	3,769.27
11.	500	4,257.07
12.	500	4,769.38
13.	600	5,307.18
14.	500	5,872.47
15.	600	6,465.40
16.	600	7,088.04
17.	700	7,741.60
18.	700	8,428.28
19.	700	9,149.42
20.	800	9,906.42
21.	800	10,701.68
22.	800	11,536.75
23.	900	12,412.13
24.	900	13,332.62
25.	900	14,298.94

Nuošimčiai (%), žinoma, padvigubina visą sumą, nes jie auga nuo įdėtos sumos ir nuo užaugančių ant jos nuošimčių.

Štai kaip auga nuošimčiai, dedant padėlį kas mėnuo ant 5% ir prie sumos pridėdant nuošimčius:

1 metų pabaig.	% gaunama	15.00
2 „ „ „ „ „	30.00	
3 „ „ „ „ „	45.00	
4 „ „ „ „ „	60.00	
5 „ „ „ „ „	80.00	
6 „ „ „ „ „	100.00	
7 „ „ „ „ „	120.00	
8 „ „ „ „ „	140.00	
9 „ „ „ „ „	185.00	
10 „ „ „ „ „	210.00	
11 „ „ „ „ „	210.00	
12 „ „ „ „ „	235.00	
13 „ „ „ „ „	265.00	
14 „ „ „ „ „	290.00	
15 „ „ „ „ „	320.00	
16 „ „ „ „ „	350.00	
17 „ „ „ „ „	385.00	
18 „ „ „ „ „	420.00	
19 „ „ „ „ „	455.00	
20 „ „ „ „ „	495.00	
21 „ „ „ „ „	535.00	
22 „ „ „ „ „	575.00	
23 „ „ „ „ „	620.00	
24 „ „ „ „ „	665.00	
25 „ „ „ „ „	710.00	

Ant to paties plano taupant po \$500.00 kas metai, po 25 metų pasidarytų suma \$23,840.96, kuri nešėtų kas metai po \$1,190 nuošimčių.

DANTE IR JO „DIEVIŠKOJI KOMEDIJA“.

3 d. gegužės Brooklyno Liaudies Mokyklos parengtame vakarėlyje p. Račionas rodė Dantės „Dieviškosios Komedijos“ pirmąją dalį „L'Inferno“, arba „Pragarą“. Čia prie progos paminėti kas buvo Dante ir kas yra jo „Dieviškoji Komedijs“ (Divina Comedia).

I.

Dante, tankiai vadinamas Durrante, Alighieri, vienas didžiausių pasaulės poetų, gimė Florencijoje, Šiaurinėje Italijoje, gegužės mėnesyje 1265 m.

Budamas devynių metų amžiaus (1274 m.) jis sutiko jauną mergelę vardu Beatrice Portinari, jo tėvo draugo dukterį, ir likosi didžiausiu jos draugu bei mylėtoju visam savo amžiui. Manoma, kad būvus įkvėpėja didžiausios ir gražiausios poemos, žinomos vardu „Divina Comedia“ (Dieviškoji Komedijs). Pirmoji Divinos komedijos dalis yra L'Inferno, arba Pragaras.

Dante's mylimoji Beatrice ištėkėjo už Simono de'Barbi, o pats Dante, suaugęs į vyrą, vedė sau už moterį Menetto Donati dukterį Gemmą. Be „Dieviškosios Komedijos“ Dante yra parašęs šituos veikalus: „Convito“, „De monarchia“, „Vita Nuova“ ir „Conzoniere“.

Dantes protas ir jo poetiškas talentas, arba, teisingiau sakant, genius, buvo nepaprasti ir iškėlė jį į pirmutinę vietą tarp didžiausiųjų minties ir jausmo galių visų amžių. Jis gyliai interesavo savo gadynės politikos klausimais. Taip tai rišasi su jo gyvenimu ir tvėrimu, kad be to negalima būtų ir jo „Dieviškosios Komedijos“ suprasti. Siaurame žodžio supratime, nepriklausė prie kokios nors tų laikų atskiros grupės; per visą gyvenimą priešais jo akis buvo didžiausias idealas — tai įvykinimas Italijos politikiškame gyvenime harmonijos, iškelimas tėvynės iki augščiausiam laipsniui. Turėdamas plačias pažiūras į gyvenimą, jis visgi negalėjo dalyvauti viešame savo tėvynės gyvenime, tai yra politikoje, nepriklausydamas kuriai nors partijai, kurios tuokart turėjo didelę galybę. Tos partijos buvo dvi: viena Gvelfų, tai imperijos šalininkai, antra — Guibelinai, tai popiežiaus šalininkai. Dante daugiau tikėjosi naudoti tėvynę iš Gvelfų partijos, todėl jai ir prijaudė.

(T. b.)

LAISKAS Į REDAKCIJĄ.

Chicago, Ill., Geg. 1913.

Gerbiamoji Redakcija: Lietuvių Viešojo Kningyno delegatai siunčia padėkos žodį „Tėvynės“ Redakcijai už prielankų parėmimą „Tėvynės“ mūsų vienintelės apšvietos įstaigos, Viešojo Kningyno. Taipogi maloniai meldžiame ir toliau siuntinėti Tamsių laikraštį į Lietuvių Viešąjį Kningyną, už ką tariame išanksto širdingą ačiū.

Liet. Vieš. Kning. valdyba: Pirmasis J. S. Vitkus. Raštinin. B. Lenkauskis. 2242 W. 23rd. Place, Cicago, Ill.

KLAIDŲ ATITAIŠYMAS.

18-me „T.“ numeryje buvo pagarsinta: „84-ta kuopa Farmington, Pa.“ o turi būti: „84-ta kuopa, Farmington, Ill.“

105 kuopos SLA., Gilbertville, Mass. susirinkimas bus gegužės 25 d. 1913, nedėlioje 2 val. po piet Alen salėje. Malonėkite visi nariai ir narės atsilankyti, nes mūsų naujos kuopos yra daug svarbių reikalų galutinai apsvastyti. Taipgi malonėkite pasikalbinti naujų narių ir atsivesti susirinkimui. 105 kp. sekrt. J. Šimkus. P. O. Box 71, Gilbertville, Mass.

SO. OMAHA, NEB.

Aš, Jonas A. Genaitis atidariau Lietuvišką Aptieką. Čia gyvena diktas bursas lietuvių, tik iškisli neturiu lietuvių gydytojus. Butų labai gerai, jei rastų lietuvių gydytojus, kurs panorėtų apgyventi mūsų miestą, tegul kreipiasi, o gaus tinkamas žinias apie mūsų miestą ir čia gyvenančius lietuvius.

J. A. Genaitis, 2923 Q. Str., So. Omaha, Neb.

KAS ČIA PER ATSIITIKIMAS?

Nu-gi Kazys Liutkus atidarė naują krautuvę vyriškių skrybelių, kepurų, marškinų ir kitokių aprėdų. Viskas naujausias mados, ypatingai šiaudinės skrybelės pigios ir puikios. Meldžiū savo senų ir naujų kostumerių ateiti pas mane, o visi busit užgandinti! Krautuvė dabar randasi 131 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

REIKALINGI

Mainieriai, nuolatinis darbas, nėra streiko nei nesusipratimų, geri namai su geru vandeniu. Anglis nuo 4 iki 5 pėdų augšio. Nieko neimame už suteikimą darbo, mokame unijos mokestis savo mainieriams. Norėdami platesnių žinių, kreipkitės ypatingai ar laišku pas Joseph Kacnak, Reynoldsville, Pa. Jefferson Co.

Ar Skaitai Kada Laikraštį „LIETUVA“? Gal nežinai kur ją gauti?

“LIETUVA“

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik \$2.00, pusei metų \$1.00.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Prašome parrisysidinti geriausį Jukų, Kritikos, Muzikos ir Dailės veiksmuotą Laikraštį

„TARKA“

Eina kas mėnesis 20 puslapių, su viršeliais.

Cienia: Metams tik \$1, pusei metų 60c. Pasijurėjimui vieną numerį siunčiame už 10c. Piningams ir laiškam siųsti adresas:

„TARKA“,
P. O. Box 103, Lawrence, Mass.
LAWRENCE, MASS.

ADVOKATAS KAZIS KRAUCUNAS.

Buys 9 metus Skrybas Viršūnink, Inspektorium Suvienų Valstijų Imigracijos; turi visas tiesas knipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokią bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui atarimų kreipkitės laiška, įdėdami krosos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų pribuna ypatingai visias Valstijas ir miestus su ypatingu laimavimu. Adresas:

KAZIS KRAUCUNAS
Attorney-at-Law, Box 296, Ketchikan, Alaska.

GERA PROGA.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokytis \$1.00 be mokiniojo (padarys)

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokyti vaikus 15c.

ARITMETIKA mokiniojo mokytis 35c. (su paveikslais (padarys))

KAUJAS BUDAS mokiniojo rašyti be mokiniojo 10c. Viso \$1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš „Tėvynės“ ir \$1.00 per Money Order, tai gaus visas 4 knygas ant 60 c. pigiau.

P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

VIDURIU LIGOS

Visi gydytojai sutinka su tuom, kad didžiausia dalis jų pacientų — tai žmonės sergant vidurių ligomis. Neprileiskit prie to, kad jūsų viduriai išeitų iš tvarkos ir tuomi nutaisytų keletą kokių nors pavojingai ligai.

Severos Kartus Vynas Viduriams

(SEVERA'S Stomach Bitters).

išves jus ant sveikatos kelio. Jis sustiprins jūsų pilvą, sureguliuos virškinimo darbą. Suteiks taigpi sveiką normalų apetitą. Kaina \$1.00.

REUMATYZMAS

neuralgija, susidaužimai, sustinimai, parališiki skausmai, subrinkimas gilių, sustingimas ssnarių arba muskulų, padagra, trankučiai, strėnų skaudėjimas, skausmai krutinėje ir šone — reikalauja išlaikinio vaisto pnydydale gero linimento.

SEVEROS GOTHARDO ALIEJUS

(SEVERA'S GOTHARD OIL)

yra patiriamas ir vertas patarimo, kaip vaistas tokios rūšies skauduliams ir kenkimams. Kaina 50c.

Pas Aptiekorius. Klauskit Severos vaisto ir reikalankit, kad jums jį duotų. Jeigu jūsų aptiekorius negali jį pristatyti, orderiuokit stačiai nuo mūsų.

W.F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

DARBININKO ŽODYNELIS.

Pagal G. Č. ir kitus surengė V. KRAČKAUSKAS.
(Išsikirkp ir rinkk.)

Fabrikų Įstatymdavystė — tai įstatymai, reguliuojantie darbo ir darbininkų buvio sąlygas su tikslu apsaugoti juos nuo perdidelio išnaudojimo iš pramonininkų pusės.

Butinumas leisti tam tikrus įstatymus apsaugojimui darbo atjausta jau tuose laikuose kuomet amatų pramonija virto fabrikų pramonija, ypatingai-gi nuo to laiko, kada fabrikų pramonijoje įvesta mašinos ir motorai (pabaigoje XVIII ir pradžioje XIX amžių), nuo ko, žinoma, visur darbininkų luomo padėjimas pasidarė blogesnis. Bet tikrąją reikšmę, prasmę darbininkų buvio pagerinimo, **Fabrikų Įstatymdavystė** pradėjo įgyti didesnėje Europos valstybių dalyje tik 70-tųjų praeito amžiaus metų pabaigoje, ir tai ačiū pastangoms pačių darbininkų, supratusių jau reikala organizuotiesi didėles sąjungas bendriems savo reikalams ginti.

Pirmiausia pradėjo rūpintis darbo sąlygų apsaugojimu Anglijoje, kur anksčiau, negu kur kitur, žymiai prasiplatino stambioji fabrikų pramonija, ir taipgi anksčiau, negu kur kitur, apsirėiškė visos sunkaus darbininko buvio blogesios pusės. Čia pirmutinis įstatymas darbu apsaugoti išleista 1802 m. Kitose valstybėse įstatymai apie fabrikus pasirodė daug vėliau: Prusuose — 1839 metuose, Francijoje — 1841 m., Austrijoje — 1842 m., Danijoje — 1873 m., Ispanijoje — 1876 m., Šveicarijoje — 1877 m., Švedijoje — 1881 m., Italijoje — 1886 m., Holandijoje ir Belgijoje — 1889 m., Portugalijoje — 1891 m., ir Norvegijoje — 1892 m.

Štai kokius dalykus apima **Fabrikų Įstatymdavystė**:

1. — nurodo amžių, kuriame darbininkai gali būti priimami darban (žiur. **Kudikių Darbas**);
2. — nurodo ir paskirsto darbo laiką nepilnamečiams ir moterims, o kaskuriose šalyse ir suaugusiems vyrams (žiur. **Darbo laikas**);
3. — aprubežiuoja ir uždraudžia darbą nepilnamečiams ir moterims pavojingiausiose ir kenksmingiausiose sveikatai pramonijose, ir taipgi aprubežiuoja ar ir uždraudžia darbą jose (žiur. **Kudikių darbas, Moterų darbas ir Nakties darbas**);
4. — rupinasi, kad mažamečiai galėtų lankyti mokyklas (žiur. **Nepilnamečių apšvietimas**);

5. — paskyrimas nedėdienio ir šventadienio pailsio (žiur. **Šventadienis pailsis**);

6. — rupinasi apsaugojimu darbininkų nuo nelaimingų atsitikimų ir pašalinimas visų kenksmingų jų sveikatai darbo sąlygų (žiur. **Fabrikų higiena**);

7. — apsaugojimas darbininkų atsitikime sužeidimo, ligos, negalėjimo dirbti ir tt. (žiur. **Pramonininkų atsakomybė ir Apdrauda**);

8. — sutvarkymas bendrų santykių tarp fabrikantų ir darbininkų ir pridabojimas, kad darbininkai gautų savo uždarbį (žiur. **Darbininkų Samda**);

9. — pavedimas darbininkams patiems rūpintis savais reikalais (nedraudimas streikų ir darb. sąjungų).

Belgijoje, Danijoje, Švedijoje ir Šveicarijoje įstatymdavystės globa naudojasi tiktai darbininkai, dirbantie fabrikuose ir dirbtuvėse. Visose kitose šalyse **Fabrikų Įstatymdavystė** apima darbininkus, dirbančius visokiose pramonijos įstaigose.

Rosijoje Fabrikų įstatymdavystei pamatą padėjo 1882 metų įstatymas apie mažamečių darbą. Abelinai imant, tie įstatymai yra dar silpni ir visai nepaliečia daugelio darbininkų gyvenimo apsirėikimų.

Fabrikų Komitetai susideda iš darbininkų atstovų, renkamų iš fabrikų darbininkų tarpo, arba iš tarpo visų darbininkų, dirbančių toje išdirbystės šakoje; tie atstovai yra tarpininkais taipgi nesusi-pratimuose fabrikų inspekcija ir administracija.

Svarbiausis **Fabrikų K-tų** tikslas yra tarpininkystės keliu tarties su pramonininkais sulig pagedaujamų fabrikų tvarkoje ir darbo sąlygose permaitinų, ir taipgi pranešti jiems apie visokius dalykus, delei kurių iškyla darbininkų nepasitenkinimas: apie neteisingumus išimokant algas, apie klaidas priimanant jau pagamintus produktus, apie vyresniųjų netikusius pasielgimus ir t. p. **Fabr. K-tai** prižiūri taipgi, kad būtų pildomi įstatymai sulig fabrikų; patėmijus peržengimus, praneša fabrikų inspekcijai; išreiškia savo nuomonę sulig įvedamų taisyklių tinkamumo ar netinkamumo ir t. t.

Pagaliaus tie komitetai pridaboja, kad tvarkiai būtų naudotasi iš įvairių įstaigų, įrengtų fabrikuose darbininkų reikalams (savitarpinės pašalpos kasos, fabrikų krautuvės ir t. p.) **Fabrikų Komitetai** randasi visose šalyse. Suteikdami darbininkams tiesotą kelią saviems reikalams ginti, jie padaro ir tai, kad galima savo laike prašalinti nesusipratimų priežastis ir gan tankiai taikiai užbaigti iškylančius tarp darbininkų ir pramonininkų ginčus.

Jeigu tikrojo PAIN-EXPELLERIO negausi pas savo aptiekininką, tai rašyk: **F. Ad. Richter & Co.,** 74-80 Washington str., NEW YORK, N. Y.

Tel. Canal 2118
DR. A. L. YUŠKA
Gydo visokias ligas, moterų, vaikų ir vyrų.
Valandos: 9 iki 11 išryto
Nuo 3 iki 5 po piet
7 iki 9 vakare
Gyvenimas ir ofisas:
1749 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Akis Išzagaminuotojų dykai
Pritaikant Stiklus
H. S. STONE
Aki specialistas
Valandos: Nuo 9 ryte iki 6 vakare.
Nuo 7 iki 9 vakare.
399a Broadway, arti E. str.
So. Boston, Mass.

REIKALINGAS APTEKORIUS

Susipažinęs su Amerikos aptekoryste, mokantis lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir šiek tiek angliškai. Gera mokėtis ir darbas ant visados del teisingo žmogaus. Atsišaukite laišku, paduodamas išlygas ant šio antrašo:
VINCAS J. DAUNORA, Aptekorius.
229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

GALITE SUČEDYT

20 iki 50 nuosimčių
Perkant pas mus valgyimo dalykus ir kitus pirkinius

Verte \$5.75

Šitokis typwriter'is visur parduoda po \$10.00, bet kad supažindinti jus su mūsų pirkiniais mes šitą rašymui mašiną parduosime už \$5.75. Ji turi visas abėcėles raides, taip, kaip ir perkamos už šimtą dolerių ir puikiai darba atlieka. Daug geresnė, negu kiti mažieji typewriter'iai. Mes parduodame visokeriopas valgyimo dalykus pigiau kaip Philadelphiaje galite pirkti ir sučedinėm perkantienis pas mus nuo 20 iki 50 nuosimčių. Pas mus perkami valgyimo dalykai yra visiškai tyri, kogeriausi ir košviežiausi, kas yra užtikrinama. Mes pasiūnėme pas mus pirktus daiktus kur tikrai reikėtų. Visoki daiktai parduodami pas mus kopigaisiais. Parašykite laiška arba atvirutę ir mes pasiūsim jums mūsų iliustruotą katalogą dovanai. Palyginant mūsų kainas su kitų jus lengvai persiliūdysite, kad mes galime sučedyti jums gana daug pinigų, jeigu viską pirsksite pas mus. Rašykite mums taip:

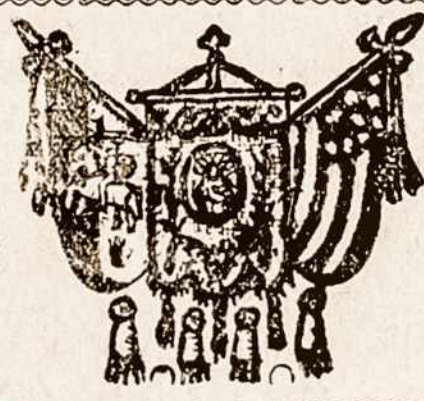
W. E. WOODWARD COMPANY Dept
253&255 N. Front st., Philadelphia, Pa. U. S. of A.

Lietuvizska Aparatu Dirbtuve.

Guodotoms tautiškomis ir bažnytinėms drągystėms išdirba: Karūnas, Amerikoniškas ve lavas, šarpas, juostas, ženklelinis, kepurės ir mėsainkom, pardūdas, tolgpi visus bažnytinis apredalus. Norėdams guodotinos Drągystės arba guodotini kunigai, jož jųs darbas butų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz

1421 Division St. Chicago, Ill.
netoli Milwaukee Ave.

50.000 Katalogų DYKAI!

Prisiųsk už 3c stampą, o apturėsi didžiausią lietuviškoj kalboj KATALOGĄ LAIKRODŽIŲ, ZIEDŲ ir visokių auksoirskių daiktų. Siunčiam į visas dalis svieto. Mūsų katalogas perstato didžiausią Auksoirskių Daiktų Krautuvę, todėl lengva iš jo bile kas pasirinkti. Tokis katalogas turi rasti kiekvieno lietuvių stuboj, nes jis apsaugoja žmones nuo apgavikų. Reikalaukite tuojaus.

J. P. Tuinila, 822 Washington St. BOSTON, MASS.

J. SKRITULSKAS

NOTARIJUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius gėrimus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigų į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmaunu visokių žemių pinigų ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalykų ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainių mitingams ir vesilijoms. Iš tolesnių miestų meliūdu atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

JOHN SKRITULSKAS

26 Broad Street New Britain, Conn. Telephone No. 550

GERIAUSIAS Armonikas ir Koncertinkas

GALI gauti pas mane ir užžėditi sau 25%. Turiu puikiausio darbo Vokiškas ir Italiskas armonikas dideliu pasi-skyrimu. Parašyk tik man savo adre-są ir pridėk už pora centų marke, o tuojaus gausite mano naują iliustruotą katalogą No. 9, dykai, iš kurio ga-lėsit pasiskirti visokių muzikališkų in-strumentų ir lietuviškų knygų bei ge-rų brltvų. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS
812-814 W. 33rd St. Chicago, Ill.
P. S. Neslūčiu katalogą į užrubežius ne į Chicagos miestą.

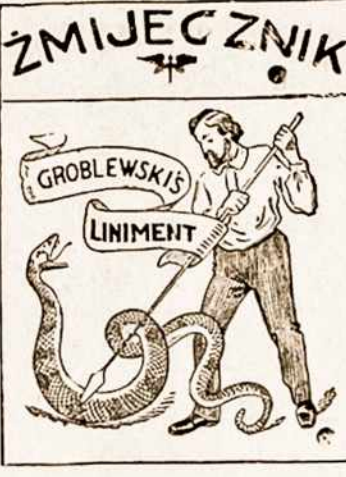

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių "Lenkiškų-Lietuviškų Vaistų".

Ypatingos Gyduolės:

Geriausios Gyduolės nuo Strėnų skaudėjimo Deginimo krutinėje Galvos skaudėjimo Kataros Užsišaldymo Neuralgijos nuo Gerklės skaudėjimo

Jeigu sergate užsišaldymosiomis ligomis, nuo kurių negali pagelbėti nė dak-tarai, ne ligonbučiai, arba pasilpingomis ligomis, aprašykite man savo nesvei-kum geras ir aiškiai (be užsišaldymo), nes čion eina netik apie tavo sveikata, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko pasiajį kaip ant išpažinties. Užtai nesigeddy ir nebijok, rašyk teisybę, o miešai suteiksia rodi ir prisiųsiu geras gyduoles pagal tavo ligą, su nurodymu kaip reikia jas vartoti, už prok labai mažą. Reikia rašyti laiškus stačiai pas mane, pridėdam visados 2c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausi atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agent kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarb duodame kuogė-rausia. Taigi rašykite reikalaudami agentūros. Kiekvienas lietuviškas šor-ninkas privalo užlaikyti visada mūsų puikius Lietuviškas gyduoles savo šio-ruose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami galėt pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalauj išduoti pinigų dovanai kokiems nors apgavikiams sote aplinkėse. Štorninkai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras už-darbis ir parduokite m. sy turys Lietuviškas gyduoles, kurias m. s. garantuo-jame. Rašykite po antrašų:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm. & Main St., Plymouth, Pa.

Lietuviai kreipkitės pas savąj. Teisingiausią agenturą

Laivakorčių ir pinigų siuntimo Firma, jau dvidešimt septyni metai kaip parduoda laivakortes ant expresinių ir paštavų laivų, pagal kumpanijų prekę ant visų linijų, kuriam kur patinka. Išvaziuojantiems parupiname paspraštus per rubėžių su konsolio paliudijimu. Patarimai kuo teisingiau se ir dykai.

Siunčiam pinigų į visas dalis svieto, greitai, pigiai ir saugiai Telpgi išmaunom pagal dienos kursą.

Darome visokius notarijalskus paliudijimus ir doviernastis. Reikale kreip-kitės ypatingai arba per laiška, nes vienatinė Brooklynel lietuviška agentura

J. J. Paukštis & Co

120-124 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Telephone 2427 Greenpoint.

TA KNYGA yra aprašyta su naujausio mokslo išradimu ir geriausio būdu gydymo ir įvairių pasilpingų toip žingėdžių, kurios kiekvienam žmogui reikalingos; ko kitose knygos negalite rasti, kas yra patilg namie dyj "DAKTARAS".

ŠTA KNYGA labai plačiai apkalba apie vyrų pasilpingybę ir jų ligas. Apie moteris teipat nemažai kalba. TA KNYGA "DAKTARAS" išaiškina vardu visokių ligų, kaip jos prasideda, kaip išsodo, kaip išsigdyti ir kaip ant toliau apsisergėti. LABAI AKYVA!

ŠIOJ KNYGOJ "DAKTARAS" aprašo daug pasilpingybų, apie geriausius smagumus ženy-binio gyvenimo ir kada geriausiai apsiesti ir VYRAMS ir MOTERIMS. TIK VISKĄ DAIŽI-NOSI kaip šitą knygą perskaityti, kas neatbutinai naudinga, kaip seniems teip ir jauniems žemoties ir nevedusiems vyrams ir merginoms.

KNYGA "DAKTARAS" yra pavelikslais iliustruota, pardo ir giliausias kuno dalis, atiden-giant pasilpingybę. Ji reikalinga kaip sveikties teip ir sergantiesiems. Tik perskaityti šitą knygą atrastie viską, ko čion negalima parašyti ir dažinos visų teisybę.

APART KITŲ SKYRŲ sergantiesiems rodiama skaityti apie nerų, kraujo, inkstų, roma-tizmo, odos, vidurių, nuilpėjimo, bronchitis ir limpančias ligas; teip-pat apie moterų nesvei-kumus ir kitas visokias ligas kaip išsigdyti ir t. t., teipat sėklus nubėgimus nuo saužagystės ir t. t. JEI SEROI, tai pirmiau ne kaip manai vartoti koldias nors liekarstas ar kreipis prie gyd-ytojo, reikia butinai perskaityti "DAKTARAS".

ŠTOJ KNYGOJ "DAKTARAS" netik pamokina kur ir kaip išsigdyti, kaip buti sveiku, bet ir kaip nuo visokių ligų apsisergėti.

NORS TA KNYGA LABAI BRANGINTINA, bet kad prašant lietuviams jį išleido Phi-ladelphios M. Kliuikas, delei labo visuomenė, tad kiekvienas jį apturės, kuris tik prisijis kelias stampus už prisuntimo kaštus. Apturėsi tuojaus, tik visada reikia rašyti adresus teip:

The Philadelphia Medical Clinic

1117 Walnut Street, Philadelphia, Pa.

Philadelphia Med. Clinics, vyrų ir moterų, visokias ligas greit ir nuodugniai išgydo be peilio, be humbugo operacijų, bet su tikroms liekarstoms. Atsilankyk arba tie-tu viską parašyk apie savo nesveikumus. Kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlio nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtn. vak. nuo 6 iki 8 val.

TEISINGIAUSIA

Agentura

Siunčiu pinigų į visas dalis greitai ir pigiai. Parduodu laivakortes ant geriausių laivų. Išvaziuojantiems parupinam. pa-sportus per rubėžių su konsolio paliudijimu.

K. Jurgeliunas

233 Broadway, So. Boston, Mass.

Sergančioms, moterims.

Sesute.

Aš esmiu moteria. Žinau kiek moteris turi išskentėti. Jaigu kenti nuo baltųjų andrapanų, nupuoli-

mo arba atrukimo motės, esi nevaisinga turi skausmingus ir neregulariškus pe-riodus, reumatizmą ar kitokias ligas, pa-

bandyk mano Naminį gydymąsi, kuriuo išsigydysi pati namie ir visai pigiai. Tuo-jaus rašyk aprašydama savo skausmus ir indėk 2c. markę atsakymui. Adresuokit:

MRS. A. S. HON,

South Bend, Ind. [Box 6.

SVEIKATA BRANGIAUSIS ŽMOGAUS TURTAS!

Gyvenimo džiaugsmas ir linksmybės, laimė ir turtas žmogaus sveikatoje!

Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvuoja

Vienatinė ir Didžiausė 7 ETUVIŠKA APTEIKA

PROVIZORIAUS VINCO J. DAUNOROS

kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių

apgavikų išnaudojimo ir gydyti juos tikrai geromis ir

paselmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno sil-

pnybių.

LIETUVIŠKA APTEIKA savo ilgų metų pritrinimu

išrado daugybę specialiąsų gyduolių, sutaisytų iš švie-

žiausių ir geriausių gydančių medikamentų ir labai pasek-

mingai gydančių įvairias ligas. Tarpe kitų aptiekos san-

delyje sukrautos ir gaunamos se'ancios gyduolės:

Kraujo Valytojas.....\$1.00 Nuo galvos skaudėjimo.....10c. ir 25

Gyvasies Balsamas.....75c. Nuo kojų nuospaudų.....10c. ir 25

Nervų Stiprintojas.....50c. ir 1.00 Nuo dantų gelmų.....10

Vaisas del Vidurių.....50c. ir 1.00 Nuo perkšimo.....25

Kraujo Stiprintojas.....50c. ir 1.00 Plaukų stiprintojas.....25c. ir 50

Nur kosulio.....25c. ir 50c. Nuo plaukų žilimo.....25

Nuo gerklės skaudėjimo 25c. Nuo Reumatizmo.....50c. ir 1.00

Skilvinės proskos.....10c. ir 1.00 Nuo lytinių ligų.....50c. ir 1.00

Pieuklos del Kepenų.....25c. Nuo dusulio.....50c. ir 1.00

Pieuklos del kepenų.....25c. Nuo kirmėlių.....25

Del išsivymos solterio.....2.00 Nuo kirmėlių.....25

Anatrinės plovimui.....25c. Antiseptiska motis.....25

Nuo kojų prakaitavimo.....25c. Nuo viduriavimo.....25

Gydanti motis.....50c. Kistorita del vaikų.....10c. ir 25

Antiseptiskas muilas.....25c. Proskos del dantų.....25

Gumbo laisai.....50c. ir 1.00 Karpių naikintojas.....10

Speciališkia Tikrai Lietuviška Trejanka Arba Trejos Devynios 25c.

Taippat iš Lietuvos pargabentos visokios lietuviškos gydančios žolės, šaknis ir t. t., kokio

tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisuntimo katalogo su mūsų gyduolių aprašymais

Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame

tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jaigu jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašdami arba

atsilankykami Lietuvišką Aptieką.

VINCAS J. DAUNORA, Aptekorius,

229 Bedford Avenue Kampas North 4-tos gatvės Brooklyn, N. Y.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS DAKTARAS IGNOTAS STANKUS,

Tikrasis lietuvis, baigęs mokslo

steito universitete. Buvo miesta-

vu daktaru Indianapolis, Ind. ir

specijališkai mokuosi New York

Didžioje Mokykloje daryti vi-

sokias operacijas ir gydyti pavojia-

gas ligas. Po įgilinai didžio dak-

tariaus mokslo, Dr. Stankus įrengė

savo looną **Santatorium** (naminį

ligonbutį), kur užlaiko visokius

ligonius dėl gydymo ir darymo o-

peracijų.

Gydo ligas:

Nuo reumatizmo, skaudėjimo kan-

tu, strėnų, kojų pečių, nuo visokių

kraujo ligų, užkrečiamu ligų, už-

kietėjimų ir nedingimų vidurių, iš-

berimo, niežėjimų ir augimų ant vel-

do ir kuno visokių spuogu, deder-

viu ir slinkima plauku, galvos

skaudėjimo, širdies, inkstų, kepe-

nu ir plaučių ligas, visokias nervų

ligas, neuralgiją, drebėjimą sana-

riu, greitą supykimą, negalėjimą miegoti ir išgąstį, greitą pailsimą, sunku kvė-

pavimą, peršalimo slogas ir nusilpėjimą sveikatos, visokius moterų ligas, skau-

smingų ir neregulariškų mėnesinių (baltųjų) tekėjimų ir gumbo. Darau ope-

racijas ant gyslu, kaulu, nervu, smegenų, moterų ir vyrų gimdančių or-

ganu. Taipgi darau operacijas ant nosies, akių ir gerklės.

PADEKAVONĖS UŽ IŠGYDYMĄ.

Aš Jonas Stankas, 926 Jenne st., Kenosha, Wis., ištaru širdingą ačiū

daktarui Ign. Stankui už išgydymą manęs. Dabar prašau Tamistos išgydyti

ir mano draugą Juozapą Stankiną nuo išberimo spuogais ant kuno.

Aš Adelfė Bagdonas, P. O. Box 95, Puritana, Pa., pasakysiu tikrą teisybę,

kad jūsų gyduolės man, neduog gero padarė, tikrai sustabdė slinkimą plauku,

išaukino pleiskanas ir sustabdė niežėjimą galvos, o kas link užaugino plau-

ku, tai aš nieko nenumanau.

A. J. Juskaitis, 511 Railroad Av., Brooklyn, N. Y., išreiškiu

savo širdingą padėkavonę Dr. Ig. Stankui už išgydymą nuo skaudė-

jimo pečių, skaudėjimo po krutinę ir sunkaus kvėpavimo. Da turiu

kosulį, bet ir tas daug kartų mažesnis negu pirma.

Jos. Schultz, P. O. Box 245, Cradon, Wis. ir Pranas Grablaus-

kas, P. O. Silver Creek, Pa., širdingai dėkavojame daktarui Stankui

už išgydymą nuo kroniškų, užsišaldusių ligų.

Tos visos padėkavonės yra įdėtos su pavėjimu pačių pacientų.

Kiti visi yra užlaikomi didžioje slaptybės. Dr. Stankus duoda dak-

tarišką rodą ir ekzaminavojimą dykai ypatingai ir per laiška, be

skirtumo kaip toli gyvenate: Amerikoje, Kanadoje ar Anglijoje. Vi-

suomet kreipkitės ypatingai arba laišku ant šio adreso:

DR. IGNATIUS STANKUS,

1210 SOUTH BROAD STREET, PHILADELPHIA, PA.

Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir va-

karais nuo 7 iki 8. Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4.